HÜCUM KULESİ

Söyleşi: Eray Sözen Fotoğraflar: Tuncay Şen

Johan Elmander ile bir sabah antrenmanının ardından Florya Metin Oktay Tesisleri'nde buluşmak için sözleşmiştik. Hava oldukça soğuktu. "Burada havanın daha sıcak olması gerekmez mi" diye soruyordu Johan. "Kendini İsveç'te hissediyor olmalısın" şeklinde yanıtlıyorduk. Ve söyleşimiz öncesinde İsveç ile ilk bilgileri vermeye başlıyordu: "Bizim ülkemizde ayda en az üç hafta bu şekilde geçer, asla güneşi göremezsiniz." Keyifli olacağı da belliydi aslında. Sohbetimiz derinleşmişti, ancak kayıt için kasedi çalıştırmamız gerekiyordu. Kayıt tuşuna bastıktan sonra ise İsveç'in spor, sanat, sinema kültürü, sosyal yaşamı dâhil olmak üzere birçok başlığı paylaşmaya başlayacaktık. Ayrıca Galatasaray, Türkiye ve daha önceki futbol kariyerine de değiniyorduk tabii.

Galatasaray'ın bu sezonki hücum gücünün önemli isimlerinden Johan Elmander, fiziksel avantajını teknik özellikleriyle birleştirebilen bir oyuncu. İşte, Galatasaraylı Johan Elmander ve Alingsås'ta başlayan, Rotterdam üzerinden, Danimarka'ya, Fransa'ya, İngiltere'ye, en sonunda İstanbul'a uzanan hayat öyküsü...

İSVEÇ, 1994 FIFA DÜNYA KUPASI'NDA YARI FİNAL OYNADIĞINDA 13 YAŞINDAYDIN. O ZAMANLAR FUTBOLCU OLMAK VAR MIYDI AKLINDA?

Kesinlikle! Benim için ilham kaynağı oldular. Turnuva, Amerika Birleşik Devletleri'ndeydi. Her akşam yatmadan evvel telefonlarımızın alarmını kurup, gecenin bir yarısını İsveç'in maçlarını izlemek için uykudan uyandığımızı hatırlıyorum. Onların performansı, bu sporu daha bir şevkle oynamak adına bana ekstra motivasyon sağladı.

SENİN KEŞFEDİLİŞ ÖYKÜN, BAŞLANGIÇ NOKTASINA KOYABİLECEĞİN BİRİLERİ VAR MI?

Ailemi en üst sıraya koyabilirim. İki erkek kardeşimin, özellikle büyük kardeşimin benim gelişimimdeki yeri çok özeldir. Futbolla ilgili ilk tecrübelerim hep ona karşı oldu. Bunun dışında, ilk antrenörümün üzerimdeki emeği büyüktür. Beni oldukça genç yaşta takıma dâhil etti, bir fırsat verdi. Ama şu an İsveç Milli Takımı'nı çalıştıran Erik Hamrén, beni bulan ve 18 yaşında İsveç Birinci Ligi'nde oynamamı sağlayan kişidir. Dolayısıyla kendisinin de benim için özel biri olduğunu söylemem gerekir.

GENÇ YAŞTA AVRUPA'YA TRANSFER OLDUN. İSVEÇ'TEKİ YETENEKLİ TÜM OYUNCULAR DA BU YOLU İZLİYOR. SENİN AÇINDAN ÖZEL BİR NEDENİ OLABİLİR Mİ?

İsveç'teki her genç oyuncu, büyük liglerde önemli takımlar için mücadele etmek ister, herkes bu fırsatı yakalayabilmek adına çalışır. Allsvenskan (İsveç Lig Sistemi'ndeki en üst seviye), Avrupa'daki ligler kadar yarışmacı veya çekici değil bir yandan. Ayrıca Avrupa'da ekonomik anlamda özgürlüğünüzün sınırlarını daha rahat görebilirsiniz. İsveç'teki yetenekli oyuncuların yurt dışında oynama arzusu, bunların getirdiği bir netice olabilir.

GALATASARAY TARİHİNDEKİ ÜÇÜNCÜ İSVEÇLİSİN. SENCE NEDEN KUZEY AVRUPA'DAN TÜRKİYE'YE NİSPETEN AZ OYUNCU GELİYOR?

Türkiye Ligi'nde İsveçli oyuncular var aslında. Ve her geçen sezon sayıları biraz daha çoğalıyor. İstanbul BŞB'de Samuel Holmén, Gençlerbirliği'nde Labinot [Harbuzi] önemli isimler. Bursaspor'da Gustav Svensson, Kayserispor'da Emir Kujoviç var. Lig tarihinde neden az sayıda İsveçli bulunuyor, açıkçası bilemiyorum. Harika, yaşamak için olağanüstü bir ülkedeyiz. Ve lig de oldukça kaliteli.

Feyenoord ile 2001-2002 sezonunda UEFA Kupası'nı kazanan (sol üst) Elmander, futbolculuk kariyerine önemli başarılar sığdırdı.

PEKİ, İSVEÇ'İN DİĞER KUZEY ÜLKELERİNDEN FARKLARI NELERDİR?

İsveç, en iyi ülke! (gülüyor) Danimarka'da iki sene yaşadım. İnsanlar, çok rahat, ülkenin de dinlendirici bir ortamı var açıkçası. Bu anlamda biraz İspanyollara benzetiyorum ben onları. Bizim ülkemizde daha fazla stres olabiliyor. Finlandiya'da çok defa bulundum. İsveçliler olarak biz Finlandiyalıları tuhaf insanlar olarak görürüz. Gölleri, ormanları, doğa güzellikleriyle harika bir ülkedir. Ancak Finlandiyalılar, bize göre çok daha sessizdirler.

ELMANDER KARDEŞLER PATRIK, JOHAN, PETER

Johan Elmander (Mayıs 27, 1981), sporu seven sporcu bir aileden geliyor. Futbol ile ilgili ilk tecrübelerini yaşadığı büyük erkek kardeşi Patrik (Kasım 26, 1978), altyapı eğitimini kardeşlerinin de dünyaya geldiği Alingsås kentin yerel futbol kulüplerinden Holmalunds IF'de aldı. Johan Elmander, Hollanda'nın Feyenoord'a transfer olduktan sonra 2002-2003 sezonunda İsveç'e kiralanmıştı. Başarılı oyuncu, Djurgården ile Allsvenskan şampiyonluğu yaşarken büyük kardeş Patrik de kardeşinin başarısını uzaktan izliyordu. Holmalunds IF, aynı dönemde altyapısından bir Elmander daha çıkardı. Peter Elmander (Nisan 26, 1985), 2003 senesinde Alingsås sınırları içinde forma giydi. GAIS takımında büyük ağabeyi Patrik ile beraber oynadı. Örgyte IS maçında aldığı bir darbe, Peter'i yaklaşık iki sene yeşil sahalardan uzak tuttu. Tamamı forvet olan Elmander Kardeşler'den Patrik ve Peter, futbol yaşantılarına İsveç'te devam ediyor. En başarılı Elmander olan Johan ise göz alıcı bir kariyerin ardından sezon başında Galatasaray'a geldi. Ve İstanbul'da hatıra biriktirmeyi sürdürüyor.

Johan (sağda) büyük erkek kardeşi Patrik (solda) ile beraber.

İSVEÇLİ GOLCÜLERİN İLK ÇIKIŞLARINI GENEL OLARAK HOLLANDA'DAN YAPTIKLARINI GÖRÜYORUZ. SEN DE FEYENOORD İLE BAŞLAMIŞTIN AVRUPA KARİYERİNE. HANGİ FAKTÖRLER SİZİ HOLLANDA'YA ÇEKİYOR?

Hollanda'da başlamak bir avantaj, evet. İsveç'e mesafe olarak uzak değil. Üstelik iki ligi kıyasladığımızda benzerlikler olduğunu görebiliriz. Eredivisie'deki takımların büyük kısmı, hücum mantalitesine sahip ayrıca. İsveçli genç oyuncular adına önemli bir ilk adım, Hollanda. Eredivisie, denge anlamında da avantajlı bir lig. Ne çok büyük, ne çok küçük. Ve bunların toplamında hücum oyuncularının kendi kariyerleri için tercih edebilecekleri bir seviye. Hollanda'da takımlar, genellikle sahaya üç forvetle çıkarlar. Bu da hücumdaki oyuncuların daha fazla gol pozisyonuna girmesi anlamına gelir. İyi bir başlangıç, iyi bir ilk adım. Ve umarım İsveçli oyuncular kariyerleri bu şekilde şekillendirmeye devam ederler.

İSVEÇ, FİZİKSEL GÜCÜ ÜST DÜZEYDE OLAN OYUNCULARA SAHİP BİR ÜLKE. AMA AYNI ZAMANDA HENRIK LARSSON VEYA ZLATAN IBRAHIMOVIC GİBİ GOL ATMAK İÇİN YARATILAN FORVETLER DE YETİŞTİREBİLİYOR. BUNU NASIL BAŞARIYORSUNUZ?

Evet, iyi bir karışıma sahip olduğumuzu söyleyebilirim. İsveçlilerin, daha da genelinde, İskandinavyalı oyuncuların saha içinde sonuna kadar mücadele ettiklerini, takımları için %100'lerini verdiklerini biliriz. Diğer yandan oldukça kaliteli, teknik oyuncularımız da var. Ve kalıcı başarı için son derece önemli. İsveç'in Avrupa kupalarında, Dünya Kupası'nda belli bir standart yakalamasının da nedenlerinden birisinin bu olduğunu düşünüyorum.

İSVEÇ FUTBOLUNUN BİR TEMSİLCİSİ OLARAK TÜM FİGÜRLER GÖZ ÖNÜNE ALINDIĞINDA TÜRKİYE'DEKİ FUTBOL KÜLTÜRÜNÜ NASIL YORUMLAYABİLİRSİN?

Kendi açımdan her şey çok olumlu hakikaten. Ligin kaliteli olduğunu biliyordum. Buraya geldiğimde hızlı olduğunu gördüm. Savunma oyuncuları, sanırım onlar hakkında fikirlerimi söyleyebilirim çünkü daha çok onlara karşı mücadele ediyorum, oldukça sert. Ancak futbolun bir gereği bu. Futbol da sert bir spor sonuç olarak. Taraftarlarımız en iyisi. Ama ülkenin herhangi bir yerindeki taraftar grubu da ateşli. Onların önünde oynamak heyecan verici. İstanbul, harika bir şehir. Şu ana kadar her şey çok olumlu.

ÖNCEKİ TAKIMLARINA GÖRE DAHA REKABETÇİ BİR KULÜPTESİN. ÜZERİNDE BİR BASKI OLUŞTURUYOR MU? AYRICA BAZI MAÇLARDA OYUNA SONRADAN GİRMENE RAĞMEN SESSİZ KALIYORSUN. EGO DENİLEN CANAVARLA NASIL MÜCADELE EDİYORSUN?

Evet, neden sessiz kalmayayım ki? Bu, çok normal bir durum. Çok kaliteli oyunculara sahip bir takımız. Ve rekabet, futbolun olduğu her yerde var. Bazen ilk 11'de başlarım, kimi zaman yedek kulübesinden oyuna dâhil olurum. Ben, sahaya girdiğim anda, hangi dakikada gerçekleştiği hiç önemli değil, takımımın kazanabilmesi adına elimden gelenin en iyisini yapmaya hazır olmalıyım. Mantalitem bu şekilde. Bir takımız, hepimiz aynı hedefe için mücadele ediyoruz, sürekli birlikte olmalıyız, birbirimize sâdık kalmalıyız. Başarıya giden yol buradan geçiyor çünkü. Baskı, dünyanın her yerinde var. Forvet oyuncusuysanız, sizden sürekli gol beklendiği için o baskıyı hissedersiniz. Galatasaray, biraz daha farklı yine de. Dünya üzerinde 25 milyondan fazla taraftarı olan, çok büyük bir kulüp. Ama ben bu baskıyla yaşamayı seviyorum, beni şu an olduğumdan daha iyi bir oyuncuya dönüşme konusunda ekstra motive ediyor. Bu konuda hiç şikâyetim yok.

Bir takımız, hepimiz aynı hedef için mücadele ediyoruz, sürekli birlikte olmayız, birbirimize sâdık kalmalıyız.

FUTBOLUN YAŞADIĞI DEĞİŞİM SÜRECİNDE ARTIK KANATLARDA OYNAYABİLEN HÜCUM OYUNCULARI VE MESSI, AGÜERO, ROONEY GİBİ ORTA SAHA ÖZELLİKLERİ DE OLAN FORVETLER ÖNE ÇIKMAYA BAŞLADI. BU PERİYOTTA KENDİNİ NEREYE KOYABİLİRSİN?

Futbola başladığımda, küçük bir çocukken, 4-4-2 dizilişiyle oynuyorduk. Bu yüzden 4-4-2'ye çok alışıktım. Ancak kariyerimin ilerleyen bölümünde hedef santrfor, 10 numara, forvet arkası olarak görevlendirildim. İsveç Milli Takımı'nda hâlâ 10 numaralı pozisyonda oynuyorum. Futbol bu. Sürekli yeni çözümlemeler bulmanız gerek. Rakipler, kendilerini sürekli yeniliyorlar çünkü.

O boşluğu yakalamanız için çok çalışmak zorundasınız. Bu, değişen futbol yapısında, yaptığımız sporun bir parçası. Savunma, futbolun bir gerçeği. Eğer ileride tek forvet olarak oynuyorsanız, orta sahadaki oyuncular da sizi savunabilir; çünkü savunmak, hücum etmekten daha kolaydır her zaman. Ama bu konuda herhangi bir sorunum yok. Bununla yaşamayı, bundan güç alarak oynamayı biliyorum.

HEAVY-METAL: ELMANDER & IN FLAMES

Yetmişli yıllarda tüm dünyada yarattığı etkiyle büyük bir hayran kitlesi kazanan ABBA'nın ardından İsveç, son yıllarda önemli heavy-metal gruplarının bulunduğu bir coğrafya hâlini aldı. In Flames, Opeth, Pain of Salvation, Drank Tranquillty ve Arch Enemy gibi heavy-metal grupları, tüm dünyayı peşinden koşturuyor. Johan'a hangi tür müzik dinlemeyi sevdiğini soruyoruz. Aslında tek bir soruyla: "In Flames mi, ABBA mı?" Düşünmeden yanıtlıyor: "In Flames." Daha sonra bir ekleme yapıyor: "ABBA'yı da severim ama. Aslında o an için ne hissettiğim önemli. Opera da dinleyebilirim. Luciano Pavarotti de, Iron Maiden da, Reggae de, R&B de, aklınıza gelen her türlü müziği de. Ama seçmek zorunda olsam heavy-metal, In Flames."

KENDİ BÖLGENDE GÖREV YAPAN OYUNCULAR ARASINDAKİ FAVORİLERİN KİMLER?

Lionel Messi'yi çok beğeniyorum. Topu ayağına aldığı zaman daha önce hiç görmediğiniz hareketler, sonuca giden ekstra işler yapabiliyor. Harika bir futbolcu. Cristiano Ronaldo, aynı şekilde. İsveç Milli Takımı'nda beraber oynadığım Zlatan Ibrahimovic'in oldukça farklı bir futbol stili var. O da başka özellikleri olan bir isim. Çocukken de Marco van Basten, Ruud Gullit gibi izlemekten büyük keyif aldığım oyuncular vardı.

MILAN BAROS İLE BURSASPOR MAÇINDA İYİ BİR İŞBİRLİĞİ KURMUŞTUNUZ. SEN ORTAKLIĞINIZI NASIL DEĞERLENDİRİYORSUN?

Milan [Baros] rakip savunmada sürekli boşluk arayan, koşu yapan, hareketli ve oldukça kaliteli bir oyuncu. Gol atma konusundaki hünerini yalnızca burada değil, Avrupa'nın farklı birçok liginde gösterdi. İkimiz, ileride beraber oynarsak bu bizim için harika olur. İleride tek, hedef santrfor olarak görevlendirildiğimizde de sorun yok. İkimiz de elimizden gelenin en iyisini yapmaya çalışıyoruz her zaman. Ama seçmek zorunda kalırsam kenarda oynamaktansa kale önünde olmayı tercih ederim.

MICHAEL LAUDRUP, OWEN COYLE, BERT VAN MARWIJCK GİBİ TEKNİK ADAMLARLA ÇALIŞTIN. SEN BU İSİMLERDEN NE GİBİ DENEYİMLER EDİNDİN? VE ŞİMDİ DE FATİH TERİM İLE BERABERSİN... O'NUN HAKKINDA NELER SÖYLEMEK İSTERSİN?

Michael Laudrup... Antrenman sahasında inanılmaz işler yapıyordu. Bazen takımdaki diğer arkadaşlarımla O'na uzaktan bakar, 'Aman Tanrı'm, neler yapıyor' derdim. Hayretler içinde kalırdım. Futbolu yeni bırakmıştı. Hâlâ çok iyiydi. Tabii eskisi kadar hızlı değildi. Ama hâlâ klâsu, teknik özelliklerini sergileyebiliyordu.

O'nun antrenmanda yaptıklarını denemeye çalışırdım daha sonra. Çok kaliteli bir futbolcu olduğu kadar iyi de bir teknik adamdı. Owen Coyle... Harika bir karakter. Takımdaki her oyuncuyla yakından ilgilendirdi. Bir oyuncunun o haftaki maça ilk 11'de başlaması veya o gün tribünde olması önemli değildi. Hepsine aynı değeri verirdi. Ve futbolcusuna da bunu hissettirmeyi bilirdi. O'na karşı büyük saygım var. Owen Coyle, bana inanan insandı İngiltere'de. Coyle'dan önceki menajerimiz Gary Megson ile çok başarılı bir dönem yaşamamıştık. Owen Coyle kulübe geldikten sonra beni hâlihazırda olduğum oyuncuya dönüştürdü. Değiştirmeye çalışmadı

Spor Toto Süper Lig'deki ikinci golünü Bursaspor'a karşı atan Johan Elmander, golün sevincini asisti yapan Engin Baytar ve takım arkadaşlarıyla paylaşıyor.

beni. Kendi oyunumu oynamama izin verdi, önümü açtı. Bendeki yeri, anlamı çok özeldir. Bert van Marwijck ile Feyenoord'da beraber çalıştığımda, henüz 19 yaşındaydım. Ve O, bana ne derse yapmaya çalışırdım. Fatih Terim ise ne istediğini gerçekten bilen, futbol mantalitesi olan, buna sürekli bağlı kalan ve sahada görmek istediklerini bize anlatma konusunda oldukça başarılı çok değerli bir teknik adam. Ayrıca futbol için büyük tutkusu bulunan iyi bir insan. O'nunla çalışmak kendi adıma önemli bir tecrübe.

FUTBOL KARİYERİN BOYUNCA KIRILMA ANI OLARAK NİTELENDİREBİLECEĞİN BİR FİGÜR, TAKIM VEYA MAÇ VAR MI?

Futbol kariyerim boyunca birçok önemli an yaşadım. Avrupa'ya, Feyenoord'a geçtiğimde çok gençtim, 19 yaşındaydım. Bazı maçlarda kulübede kaldım, oynama şansı bulamadım. Daha sonra 10 aylığına İsveç'e döndüm kiralık olarak. Önemli bir değişimdi benim için. Yeniden futbol oynamaya, kendime inanmaya başladım. Brøndby'de yaşadıklarım da çok önemliydi. Daha iyi bir oyuncuya dönüşme ve aynı şekilde devam etme fırsatı yakaladım. Ama kariyerimdeki en önemli değişim, Gary Megson'ın ayrılmasını takiben Owen Coyle'ın Bolton Wanderers'a gelmesi oldu sanırım. O, benim futbolu yeniden sevmemi sağladı. Bana inandı, güvendi, o güveni kazanmamı da sağladı. Benim adıma büyük değeri vardı.

BUZ HOKEYİ, KAYAK, HENTBOL GİBİ BİRÇOK BRANŞTA BAŞARI SAĞLAYAN BİR ÜLKEDE BÜYÜDÜN. SENİN FUTBOL DIŞINDA TAKİP ETTİĞİ SPOR DALI VAR MI?

Evet, tabii ki, diğer spor dallarını izlemekten büyük keyif alırım. İsveç'te yaz mevsiminde futbol, kış mevsiminde ise buz hokeyi periyodu başlar. Ayrıca hentbolda çok başarılı bir ülkeyiz. Alingsås'a gittiğimde hentbol ligi maçlarını izliyorum, tabii buz hokeyini de çok severim. İngiltere'de yaşadağım evde İsveç'teki TV kanalları vardı, nispeten rahat takip edebiliyordum, burada daha çok bilgisayar üzerinden bilgi alabiliyorum. Kış mevsiminde kayak yarışlarını izlemek büyük keyiftir benim için. Bana çocukluğumu hatırlatır. İsveçliler bir şeyi istiyorlarsa onu kazanabilmek adına sıkı çalışırlar. Bunun önemli olduğunu düşünüyorum. Farklı spor dallarında başarı göstermemizin nedenlerini bir anda söylemek, bunu nasıl yaptığımızı anlatmak, kolay değil. Ama çok çalışmak başlıca etken.

İSVEÇ DENİLİNCE BİZİM AKLIMIZA ÖNCE GÖTEBORG GELİR. AMA SPOR KÜLTÜRÜ ÜST DÜZEYDE OLAN BİR ÜLKEDİR İSVEÇ. SENİN ÇOCUKLUĞUNDA SPORUN YERİ NASILDI?

Göteborg, doksanlı yıllarda sürekli UEFA Şampiyonlar Ligi'nde oynardı. AC Milan, Barcelona, Manchester United, PSV Eindhoven gibi büyük takımları mağlup ederdi. Ben de o dönemde Göteborg'u desteklerdim tabii. İsveçliler, Göteborg'un yaptıklarından dolayı gurur duyardı. Kayak ile ilgili çok güzel anılara sahibim. Pazar günleri ailece evde oturur, kayak yarışlarını, dünya şampiyonalarını izlerdik. Çok heyecanlı olurdu, evde sürekli sesler yükselir, tansiyon hiç düşmezdi. Hentbol da favori sporlarımdandı. Spora tutkuyla bağlı olan bir aileden yetiştim. Babamla birlikte evde dört erkektik. Ve annem de iyi bir spor izleyicisiydi. Bu yüzden çocukluğum sporla dolu geçti. Futbolda, evet, Göteborg'u desteklerdim. Ama buz hokeyinde Brynäs taraftarıyım. Çok başarılı bir mazisi var. Son zamanlarda kupalar kazanamasalar da onları desteklemeye devam ediyorum.

Futbol kariyerim boyunca gördüğüm en ateşli, en iyi taraftar grubunun önünde oynuyorum.

YABANCILAR, SİZLERİ SOĞUK İNSANLAR OLARAK TANIR. AMA SANATIN HER DALINDA İSVEÇ'İ GÖRÜRÜZ. BİR İSVEÇLİ OLAN ALFRED NOBEL'İN VASİYETİYLE BAŞLAYAN NOBEL ÖDÜLLERİ İLE TÜM İNSANLIĞA HİTAP EDEBİLİYORSUNUZ. STIEG LARSSON, ASTRID LİNDGREN, INGMAR BERGMAN, GİBİ EFSANELER VAR. BU İKİLEMİ AÇIKLAR MISIN?

İsveçliler kendilerini iyi hissettiklerinde beraber vakit geçirilmesi keyifli olan insanlardır aslında, bilemiyorum. Bu zor ama güzel bir soru. Eve gidip biraz düşündükten sonra yeni bir cevap versem olur mu? (gülüyor) Ülke olarak çalışmayı seviyoruz. Ekonomik anlamda bir sıkıntımız yok, hatta çok iyiyiz. Dediğim gibi, başarı sağlayabilmek adına %100'ümüzü veririz. Çalışmayı, arkamızda bir hatıra bırakmayı seviyoruz. Sanırım nedeni bu. İlginç bir araştırma gerçekten. Bilemiyorum, dünyayı keşfetmeyi seviyoruzdur belki de!

SON OLARAK GALATASARAY TARAFTARINA BİR MESAJIN VAR MI?

Daha önce de söylemiştim. Futbol kariyerim boyunca gördüğüm en ateşli, en iyi taraftar grubunun önünde oynuyorum. Onların bizi desteklediğini bilmek, bunu hissetmek oldukça önemli. Aynı şekilde devam edeceklerini biliyorum. Onlara elde edebileceğimiz en fazla puanı vermek için çalışacağız. Ve umarım sezon sonunda şampiyonluk armağan edeceğiz.